

Izveštaj o radu Somborskog edukativnog centra u 2017. godini

PROGRAMI ZA DECU

„Škola dobre volje – volonter/ka deci na usluzi“

U toku prošle godine organizovali smo prolećnu i letnju obuku za nove volonterke i volontere programa „Škola dobre volje – volonter/ka deci na usluzi“.

Učesnici/e obuke su imali priliku da se upoznaju sa koncepcijom programa i steknu znanja i veste koja će im pomoći da budu što uspešniji u budućem radu sa decom, kako tokom volontiranja tako i tokom nastavka školovanja i profesionalne karijere.

Škola dobre volje jeste program Somborskog edukativnog centra koji se realizuje devetu godinu za redom i u tom periodu više od 100 volontera/ki pružilo je pomoć u savladavanju nastavnog gradiva više od 300 dece osnovno školskog uzrasta.

Kreativne radionice za decu

Somborski edukativni centar nastavlja i tradiciju organizovanja kreativnih radionica u toku letnjeg i zimskog raspusta. Poziv je bio otvoren za svu decu, održano je po 10 radionica prošlog leta i u toku zime u prostorijama SEC-a, kao i 2 u domu za decu i omladinu "Miroslav Mika Antić". Radionice su držale Bojana Dobrilović i Ivana Barać.

Radionice španskog jezika za decu

Paralelno sa ciklusom kreativnih radionica, održan je i serijal od 10 radionica španskog jezika za decu od 7 do 12 godina. U radionicama je učestvovalo oko 20 dece.

Radionice tradicije i običaja

Radionice su održane u 4 somborske osnovne škole "Avram Mrazović", "Bratstvo jedinstvo", škola na Bukovcu i "Dositej Obradovic" u periodu od septembra do novembra. Na radionicama je prisustvovalo preko 700 dece, od I-V razreda. Teme radionica su bile vezane za tradiciju i običaje naroda koji živi u Bačkoj (prikaz nošnje, podsećanje na neke običaje koji su se održavali na ovim prostorima), prikaz igara (koraka) uz muziku, učenje pesama, igre kojih su se deca preigrala na ulici, brojalice, razbrajalice na ritam upotrebljujući maštu.

Dramska grupa

Priče iz merlinovog zamka

10. juna 2017. godine, na velikoj sceni Narodnog pozorišta Sombor premijerno je izvedena dečja predstava Somborskog edukativnog centra. Predstava “Priče iz Merlinovog zamka” nastala je po istoimenom tekstu Sanje Rodić Janković, u režiji Andelke Vlaškalić i Ružice Rakinić.

Pred prepunim gledalištem Narodnog pozorišta Sombor, deca osnovnoškolskog uzrasta tumačila su uloge junaka iz različitih bajki, ali i “ozbiljnije uloge” kao što su branioci i tužioci kako bi se presudilo veštici za sva nedela koja je počinila u bajkama. U ovom nesvakidašnjem suđenju uživali su naši najmlađi sugrađani, a ni oni nešto stariji gledaoci nisu mogli sakriti osmehe i pozitivne utiske.

Dva dana pre somborske premijere predstava je izvedena u Sonti na festivalu “Nedelja pozorišta Sonta 2017” gde je Somborski edukativni centar osvojio nagradu za kolektivni scenski nastup, a Lea Smiljanić koja je tumačila ulogu veštice nagradu za glumačko ostvarenje.

PROGRAMI ZA MLADE

Outside the Box

U julu je održan sedmodnevni trening o uličnom omladinskom radu u okviru projekta „Outside the box“ koji je SEC realizovao u partnerstvu sa NAPORom a uz podršku Evropske omladinske fondacije Saveta Evrope. Na treningu je učestvovalo dvadesetak omladinskih radnika/ca i onih koji rade sa mladima u organizacijama širom Vojvodine a koji su imali priliku da se upoznaju sa osnovama omladinskog rada na ulici i da stečena znanja i veštine omah primene u praksi pa su tako osmislili i realizovali akcije duž cele Glavne ulice gde su na različite načine privukli pažnju mlađih ljudi, porazgovarali s njima, edukovali ih na različite teme te ispitali njihove potrebe i zadovoljstvo sadržajima u Gradu Somboru. Trening su vodili Nebojša Đurasović iz organizacije „Prevent“ iz Novog Sada i Bojana Nešović, trenerkinja SEC-a. U nastavku projekta, učesnici su imali i praktičan deo u okviru kog su u svojim gradovima kroz različite aktivnosti pokušali da dopru do marginalizovanih grupa mlađih kojima programi omladinskog rada nisu u potpunosti dostupni ili su pak onemogućeni da se informišu u dovoljnoj meri.

U sklopu projekta organizovana je i konferencija **“Omladinski rad na ulici – smernice i primeri dobre prakse”** na kojoj je predstavljen priručnik za omladinske radnike koji je priređen tokom projekta, a pod nazivom “Smernice i preporuke za omladinski rad na terenu”

Projektor

S obzirom da je obuka za pisanje predloga projekata prošle godine bila izuzeta iz programa Mladi su zakon, organizovali smo je uz podršku Grada Sombora u okviru LAP-a za mlade. U obuci je učestvovalo 20 mlađih sa područja Grada Sombora.

Puzla koja nedostaje

Somborski edukativni centar je zajedno sa partnerima Školom za osnovno obrazovanje odraslih Sombor, Somborelektrou doo, Opštim udruženjem preduzetnika Sombor i Udruženjem Roma „Beli Golub“, započeo realizaciju projekta „PUZLA koja nedostaje – Podrška Uspešnoj Zapošljivosti Lokalnom Akcijom“. Predviđeno trajanje ovog pilot projekta je 12 meseci, a najpre

se planira ispitivanje tržišta rada u kontekstu deficitarnih zanimanja, kao i trenutnih kompetencija i obrazovnih potreba nezaposlenih mlađih u smislu afiniteta prema određenim zanimanjima. Na osnovu toga odabrat će se 4 deficitarna zanimanja za koje će biti kreirani kurikulimi te će minimum 40 mlađih proći besplatne obuke za ista i povećati šanse da se zaposle kod poslodavaca koji su za ista zanimanja iskazali potrebu.

Dosadašje aktivnosti realizovane u sklopu projekta bazirale su se na pripremu i analizu stanja tržišta i potreba mlađih nezaposlenih na nivou grada Sombora. U narednom delu projekta sledi realizacija obuka za mlađe nezaposlene. Prva u nizu obuka koja će se realizovati biće za varioce, nakon čega slede obuke za rukovodioce motornom testerom, kao i obuke za zidare i tesare.

Mladi su zakon

U 2017. SEC je 4.godinu za redom bio Resurs centar Ministarstva omladine i sporta za program Mladi su zakon, ovog puta za Zapadnobački, Južnobački i Sremski okrug.

Ove godine su dodatno smanjena sredstva u odnosu na prethodne godine, pa je i sam program pretrpeo određene modifikacije, te ove godine po prvi put nije bila predviđena budžetom obuka za pisanje predloga projekata.

Podržano je ukupno 12 omladinskih volonterskih projekata iz sva tri okruga, ukupne vrednosti 600 hiljada dinara. Neformalne grupe i udruženja čije smo omladinske volonterske projekte podržali, realizovali su veliki broj aktivnosti i uključili lokalnu zajednicu u rešavanje problema značajnih za njih, a vezano za aktivizam mlađih, međugeneracijsku saradnju, uređivanje javnih prostora, promovisanje zdravih stilova života, zaštitu životne sredine i drugo.

SEC je bio partner na brojnim projektima u protekloj godini:

„Riznica različitosti“

Projekat koji je realizovala Balkan Idea iz Novog Sada, a u okviru kog je četvoro mlađih iz SEC-a prošlo dve trodnevne obuke u Sremskim Karlovcima na temu ljudskih prava i prevencije diskriminacije nakon čega su zajedno sa mlađima iz Pančeva, Beograda, Novog Sada i Sremskih Karlovcaca, izveli performanse u 5 gradova sa ciljem osnaživanja mlađih da preuzmu aktivnu ulogu u podizanju svesti svojih vršnjaka o predrasudama i diskriminaciji različitih grupa. Performansi su u Somboru izvedeni pred više od 80 mlađih među kojima su bili i mirovni aktivisti/kinje iz Bosne i Hercegovine koji su tog momenta bili u poseti Somboru.

„Ti, ja i rodna ravnopravnost“

SEC je zajedno sa još 8 organizacija bio partner na projektu Centra za omladinski rad „Ti, ja i rodna ravnopravnost“. Na petodnevnom treningu u Sremskim Karlovcima ispred SEC-a su učestvovalo 3 mlađe osobe i dve osobe koje rade sa mlađima, a obrađivale su se teme rodno zasnovanog nasilja, zaštite i bezbednosti dece i mlađih kao i forum teatar, jedna od najefektivnijih tehniki za prevenciju nasilja. Nakon treninga, omladinska dramska grupa SEC-a osmisnila je i sprovećala forum teatar sa učenicima dve srednje škole u Somboru sa ciljem podizanja svesti srednjoškolaca o rasprostranjenosti ove vrste nasilja te pružanja mogućnosti da i sami udaju u neku od uloga i ponude svoje rešenje za suočavanje sa nasilnikom.

Kamp Bogojevo „Znanje je u zdravlju“

U pitanju je dvonedeljni letnji kamp u Bogojevu na kom je učestvovalo više od 50 mlađih srednjoškolaca iz Srbije medju kojima i Snežana Vlatković ispred SEC-a koja je kasnije samostalno sprovedla 10 radionica na temu štetnosti konzumiranja psihoaktivnih supstanci sa učenicima 1. i 2. razreda srednje škole. Projekat je realizovala Omladina Jazas iz Novog Sada, a SEC je bio partner.

Balkan Kaleidoskop

U novembru je u Osijeku održan trodnevni trening u okviru projekta „Balkan kaleidoskop“ koji realizuje Agencija za lokalnu demokratiju LDA iz Subotice, a koji finansira Evropska Komisija u okviru programa Evropa za građane i građanke. Ispred Somborskog edukativnog centra, koji je i jedan od partnera na ovom projektu, na treningu su učestvovale **Milica Lugumerski**, psihološkinja i omladinska radnica SEC-a i **Vitka Čavić**, diplomirana profesorka istorije koje su tokom treninga imale priliku da sa učesnicima iz svih zemalja bivše Jugoslavije, Nemačke i Italije, preispituju i analiziraju različite pristupe modernoj istoriji Balkana (Raspad SFRJ i ratovi devedesetih) kroz pregled nastavnih istorijskih udžbenika. One će do u narednom periodu periodu realizovati u Somboru serijal aktivnosti za mlade sa ciljem razvoja multiperspektivnosti u pogledu na događaje devedesetih u regionu.

Bili smo partneri i na raznim Erazmus+ pa su tako naši mlađi imali priliku da učestvuju na raznim omladinskim razmenama, treninzima i konferencijama, između ostalih u Poljskoj, Moldaviji, Stazburu, Estoniji, Briselu, Nemačkoj, Grčkoj, Makedoniji, Kosovu i dr.

Ostvarili smo saradnju i sa organizacijom **IDC** (Inicijativa za razvoj i saradnju) iz Beograda koji su organizovali desetodnevni međunarodni kamp u Somboru kome su se pridružili i neki od naših volontera, a imali smo priliku da zajedno organizujemo kreativne radionice i humanitarne akcije za decu u migrantskom prihvatanom centru. Zahvaljujući organizaciji IDC, aktivisti SEC-a su prošli **obuku za pružanje prve pomoći**.

OBELEŽAVANJE ZNAČAJNIH DATUMA

Međunarodni dan mlađih

Nakon jednogodišnje pauze zajedno sa Somborskim omladinskim Bumom nastavili smo tradiciju obeležavanja Dana mlađih manifestacijom Muzika na točkovima. Uprkos kiši, za kamionom je kroz ceo grad đuskalo oko 80 mlađih. Vožnja je završena na Trgu Svetog trojstva a potom je druženje nastavljeno na Kafe De Solu uz razne muzičare medju kojima je zvezda večeri bio Edo Maajka.

Dan Borbe protiv dečijeg siromaštva obeležili smo uličnom akcijom kada je i započeto prikupljanje školskog pribora za decu iz socijalno ugroženih porodica ali i potpisivanje inicijative. Aktivisti i aktivistkinje SEC-a, koji su prethodno prošli **radionicu na temu zaštite dece od zlostavljanja i zanemarivanja**, osmislili su više različitih aktivnosti na različitim

lokacijama u centru Sombora, kako za decu i mlade, tako i za šire građanstvo kojima je na kreativan način skrenuta pažnja na problem dečjeg siromaštva. Akciju je realizovana u okviru projekta „**Zivot bez nasilja – za svako dete, Udruženi u zaštitu dece od nasilja“ podržanog od Evropske unije, UNICEF-a i Ministarstva zdravlja, rada i prosvete**, a akciju je kao i prethodnih nekoliko godina podržana u okviru programa Arigatou Internationala i mreže **Global Network of Religions for Children** u okviru inicijative End Child Poverty.

19. novembar (Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad decom) i 20. novembar (Međunarodni dan dečjih prava) obeleženi su kao i prethodnih godina nizom aktivnosti.

U prepunoj sali Narodnog pozorišta Sombor oko trideset članova naše dramske sekcije izvelo je performans pod nazivom „**ISKORAK IZ NASILJA**“ nakon čega su proglašeni pobednici likovnog konkursa “Imam pravo da odrastam bezbrižno”. Posetioci su potom imali priliku da pogledaju izložbu svih dečjih radova učesnika konkursa koji su bili izloženi u foajeu. Nakon premijere u pozorištu, predstava ISKORAK IZ NASILJA odigrana je još dva puta u školi Avram Mrazović.

Ovom prilikom, građanima je prvi put predstavljena naša **inicijativa “Građani Sombora u akciji za prevenciju nasilja nad decom”** koja bi trebalo da rezultira kreiranjem, predlaganjem i usvajanjem dopune akcionog plana Strategije socijalne zaštite Grada Sombora setom mera i aktivnosti u cilju prevencije nasilja nad decom i opredeljivanjem sredstava za njihovo sprovođenje. Inicijativu je prvog dana svojim potpisom podržalo oko 80 građana, a prikupljanje potpisa podrške senastavilo i narednog dana na uličnoj akciji povodom Dana dečjih prava kada je započeto uz školski pribor i prikupljanje slatkiša za decu iz ranjivih grupa.

Aktivnosti realizovane u sklopu obeležavanja ova dva značajna datuma podržane su od strane **TRAG fondacije i Delegacije Evropske unije u Srbiji** u okviru projekta “Glas zajednica o EU integracijama – podsticaj dijalogu OCD i lokalnih vlasti oko javnih politika” i inicijativa **Arigatou International; Prayer and Action and Global Network of Religions for Children**.

Kampanja za usvajanje i unapređenje lokalnih sporazuma za zaštitu dece od nasilja

Kampanja je integralni deo IPA II projekta “Zaštita dece od nasilja i promocija socijalne inkluzije dece sa smetnjama u razvoju u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj”, koji se sprovodi u saradnji Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnološkog razvoja Vlade Republike Srbije i UNICEF-a, uz finansijsku podršku Evropske unije.

U okviru kampanje SEC je inicirao sastanak radi izrade intersektorskog sporazuma o zaštiti dece od nasilja. Održan je niz sastanaka predstavnika relevantnih organizacija i institucija u gradu i kreiran je Sporazum o intersektorskoj saradnji u procesu zaštite dece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja na području Grada Sombora a potpisivanje sporazuma očekujemo u bliskoj budućnosti.

U okviru kampanje realizovana je radionica za mlade na temu zaštite dece od zlostavljanja i zanemarivanja i javna akcija tokom koje su aktivisti SEC-a skrenuli pažnju na problem zlostavljanja i zanemarivanja dece. U cilju podizanja svesti građana o značaju dečjih prava i odrastanju u sigurnom i podsticajnom okruženju realizovan je likovni konkurs i izložba radova

pod nazivom „IMAM PRAVO DA ODRASTAM BEZBRIŽNO“. Na konkurs je pristiglo oko 150 radova. Izložba je upriličena u foajeu Narodnog pozorišta Sombor.

Deda Mrazovi pomoćnici

Deda Mrazovi pomoćnici ove godine su bili aktivni tokom celog meseca decembra obeležavajući značajne datume kao što su Međunarodni dan osoba sa invaliditetom, Međunarodni dan volontera i Međunarodni dan ljudskih prava. Pored toga, organizovali su brojne akcije prikupljanja slatkiša i školskog pribora u centru grada ulažući svu svoju pozitivnu energiju, kreativnost, ideje i dobru volju.

Zahvaljujemo se još jednom svim građanim i građankama Sombora kao i ženskom odbojkaškom klubu NS TIM koji su poslali značajnu količinu slatkiša i koji su svojim donacijama omogućili da 80 dece iz Romskog naselja u Bačkom Monoštoru dobije svoje novogodišnje paketiće.

Konferencija „Perspektive razvoja i saradnje organizacija civilnog društva u Somboru“

Održana je na inicijativu **Somborskog edukativnog centra**, a uz podršku **TACSO** kancelarije u Srbiji i **lokalne samouprave grada Sombora**. Zbir zaključaka sa konferencije poslužiće kao smernice za naredne korake kako organizacija civilnog društva, tako i donosilaca odluka u lokalnoj zajednici, a sve u cilju jačanja kapaciteta civilnog sektora za aktivan doprinos rešavanju problema u lokalnoj zajednici i njenom razvoju.

SEC KAO ČLANICA MREŽA

Somborski edukativni centar članica je nekoliko nacionalnih i globalnih mreža. To su nacionalna asocijacija praktičara/ki omladinskog rada NAPOR, Krovna organizacija mladih Srbije KOMS, Mreža organizacija za decu Srbije MODS, a od međunarodnih to su Global Network of Religions for Children GNRC i United Religions Initiative URI.

GNRC

U maju je u Panama Sitiju, održan 5. Forum svetske mreže „Global Network of Religions for Children“. Uz prisustvo više od 400 predstavnika međunarodnih i lokalnih organizacija za decu, religijskih lidera, predstavnika različitih verskih zajednica iz celog sveta, kao i zvaničnika Ujedinjenih nacija. Tema ovogodišnjeg foruma bila je „Iskorenjivanje nasilja nad decom“, a cilj umrežavanje i razmena primera dobre prakse u ovoj oblasti među aktivistima širom sveta i jačanje međusobne saradnje.

Poziv za učešće dobio je i Somborski edukativni centar, koji je na ovom događaju predstavljaо Srđan Vlaškalić, izvršni direktor organizacije koji je bio jedini učesnik iz Srbije na ovom skupu. On je predstavio izazove sa kojima se srpsko društvo suočava kada je reč o problemu dečjeg siromaštva i nasilja nad decom te zajedno sa ostalim prisutnim aktivistima iz ostalih evropskih zemalja; Rumunije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Velike Britanije, Italije, Portugala i Moldavije kreirao plan prioritetnih aktivnosti ove mreže u naredne tri godine za teritoriju Evrope.

U periodu od 26. februara do 3. marta u Skoplju je održan i regionalni sastanak “**Mobilising Faith Communities to End Child Poverty and Violence Against Children**”. Somborski edukativni centar predstavljali su **Srđan Vlaškalić i Milica Barać**.

URI

U septembru smo prisustvovali sub-regionalnom sastanku mreže United Religions Initiative (URI) pod nazivom “All unique, all united – hand in hand for peace, justice and healing”. Susret predstavnika/ca organizacija članica iz cele Evrope među kojima su bili i predstavnici SEC-a **Srđan Vlaškalić i Milica Lugumerski**, organizovan je u okviru skupštine ove globalne mreže koja okuplja preko 900 organizacija iz više od 100 zemalja sveta.

Somborski edukativni centar priključio se URI-ju 2015. godine, i realizovao u međuvremenu mnoštvo različitih aktivnosti sa ciljem promocije ljudskih prava, interkulturnosti i mira, te ostvario saradnju sa više organizacija kako iz regiona tako i iz drugih delova Evrope. Osnovni ciljevi i vrednosti URI mreže odnose se na promociju kulture mira, interverskog dijaloga i pravde kao i na prevenciju verski zasnovanog nasilja.

NAPOR

U novembru je **Napor** održao svoju godišnju skupštinu u Somboru tako da smo imali priliku da ugostimo preko 70 gostiju iz organizacija širom Srbije. Tokom 2017. Godine, dobili smo i još jednu validiranu omladinsku liderku Ivanu Barać.

KOMS

Učestvovali smo i u projektu **Young Media** koji je realizovala Krovna organizacija mladih Srbije a u okviru kog smo održali fokus grupu sa grupom mladih sa ciljem ispitivanja njihovih medijskih navika. Takođe, imali smo priliku i da učestvujemo u KOMSovom programu Jačanje kapaciteta OCD te je troje naših aktivista imalo priliku da prođe neke od ponuđenih treninga i tako rade na sopstvenom razvoju.

Osnivanje Saveza EKONET

FORCA – Požega, EC – Kruševac, SEC – Sombor i PROAKTIV Niš

Polovinom jula u Požegi je održana osnivačka skupština Saveza udruženja EKONET. Pored Somborskog edukativnog centra, osnivači EKONET-a su još tri organizacije iz Srbije; FORCA iz Požege, PROAKTIV iz Niša i EDUKATIVNI CENTAR iz Kruševca.

Osnivanje Saveza EKONET realizivano je u okviru „CSOnnect“ – Programa podrške civilnom društvu u Srbiji“ Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). Savez se između ostalog bavi i jačanjem kapaciteta organizacija za aktivno uključivanje u procese kreiranja i unapređenja lokalnih politika u oblasti zaštite životne sredine u 6 okruga (Zlatiborski, Moravički, Rasinski, Nišavski, Toplički i Zapadnobački).

Neke od aktivnosti koje su realizovane u okviru saveza su ulična akcija „Podignimo svest za čistiji svet“ i Konferencija “**Poglavlje 27 – Zaštita životne sredine i klimatske promene u**

kontekstu lokalnih zajednica" koju je organizovao **Somborski edukativni centar i Savez udruženja „EKONET“** u septembru mesecu sa ciljem umrežavanja I podsticanja svih aktera u Zapadnobačkom okrugu na dijalog o perspektivi saradnje svih relevantnih aktera na temu zaštite životne sredine. Konferenciji je prisustvovalo oko 40 predstavnika javno-komunalnih preduzeća, lokalnih samouprava, institucija, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva, kao i učenika i zainteresovanih građana iz Zapadnobačkog okruga.